

Universitets- och högskolerådet
registrator@uhr.se

Stockholm, 11 oktober 2024

Dnr: 1.2.2-02806-2023

Remissyttrande gällande Förslag till Universitets- och högskolerådets föreskrifter om grundläggande behörighet och urval

Sammanfattning:

Förslag till Universitets- och högskolerådets föreskrifter om grundläggande behörighet och urval innefattar två förslag: en ändringsföreskrift (UHRFS 2013:1) och en helt ny grundföreskrift (UHRFS 2024:XX). Förslaget till ändringsföreskriften innehåller endast förslag på nya omräkningstabeller för ett antal länder, Europaskolan och International Baccalaureate och har tillkommit som en del av UHR:s löpande arbete. Förslaget till ny grundföreskrift omfattar både de uppdaterade omräkningstabellerna och ändringar till följd av att riksdagen har beslutat att ämnesbetyg (Gy25) ska ersätta kursbetyg i gymnasieskolan och i kommunal vuxenutbildning.

Sökanden med utländska gymnasiebetyg och utbildningar från Europaskolan och International Baccalaureate som söker utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 kommer att påverkas både av de ändringar som görs till följd av Gy25 och de ändringar som görs av omräkningstabellerna.

Svenskar i Världen ser positivt på att omräkningstabellerna har setts över så att sökande med utländska gymnasiebetyg kan söka till svenska lärosäten på så likvärdiga villkor som möjligt.

Det finns dock några aspekter att beakta med förslaget som berör elever som läser International Baccalaureate utomlands:

- **Risk för att IB-elever missgynnas i meritpoängssystemet:** IB-elever riskerar att bli missgynnade eftersom de inte omfattas av den generella meritpoängskompensation som andra elever med utländska gymnasiebetyg kan få. Detta är särskilt problematiskt eftersom IB-elever kan hamna i en sämre jämförelsesituation och därmed få svårare att komma in på attraktiva utbildningar jämfört med elever från andra internationella utbildningar.

- **Moderna språk och meritpoäng:** Eftersom svenska och engelska är obligatoriska kurser för grundläggande behörighet till svenska högskolor och universitet, väljer svenska IB-elever normalt dessa ämnen. Detta begränsar deras möjligheter att få meritpoäng för moderna språk, särskilt enligt nuvarande förslag. IB-elever som har läst moderna språk på grundläggande nivå (som Pre-IB eller i andra system) får inte samma meritpoäng som svenska gymnasieelever, även om språket motsvarar CEFR-nivå A2.2/B1.1, som är likvärdig med grundnivån i svenska gymnasieskolan.
- **Krav för godkänt betyg:** Det behövs ett förtydligande kring vad UHR menar med "godkänt betyg". Är det IB:s gräns för godkänt som gäller eller är det UHR:s bedömning att det krävs IB-betyg 4 i ämnet? Om det senare gäller, betyder det att IB-elever har andra och högre krav på sig än gymnasieelever från svensk gymnasieskola där även det lägsta godkända betyget i ämnet räcker för meritpoäng.

Ett exempel på ovan nämnda problematik är en IB-elev med svenska som förstaspråk (IB Swedish A) som har studerat programmet utomlands och vill söka till exempelvis ett ingenjör- eller läkarprogram i Sverige där Matematik 4 är ett krav. För att kunna få maximal meritpoäng måste eleven antingen komplettera sin utbildning med ytterligare ett språk eller läsa matematik på IB-nivå som är på en mer avancerad nivå än den mest avancerade kursen i det svenska gymnasiet (Matematik specialisering).

Svenskar i Världen föreslår att en fördjupad konsekvensanalys görs för de föreslagna omräkningstabellerna för International Baccalaureate. Utvärderingen av de övriga omräkningstabellerna bör genomföras så snart som möjligt så att eventuella missbedömningar kan identifieras och hanteras skyndsamt.

Kommentar:

Att svenska ungdomar väljer att läsa sin utbildning utomlands, på en Europaskola eller International Baccalaureate bidrar till ökad internationalisering och språkkunskaper – något som gynnar det svenska samhället i förlängningen. Att dessa studenter kan söka till svenska lärosäten på så likvärdiga villkor som möjligt och inte missgynnas på grund av sin utländska gymnasieexamen är därför av yttersta vikt.

Av denna anledning är det viktigt att UHR ser över och utreder ovan nämnda punkter om konsekvenserna av de nya omräkningstabellerna för International Baccalaureate. Därtill bör UHR även vara lyhörda för feedback kring tabellerna för andra länder och skyndsamt kunna agera om det behövs. Detta är särskilt relevant med tanke på hur svenska studenter med high school-betyg från USA missgynnades när en ny omräkningstabell infördes 2021.

Svenskar i Världen anser det prioriterat att information om de nya omräkningstabellerna för berörda länder når fram till svenskar som bor där samt de som genomför sin utbildning på Europaskolan eller International Baccalaureate. Vi bistår gärna UHR med att sprida information om dessa ändringar.

Cecilia Borglin
Generalsekreterare, Svenskar i Världen